

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre sa vo svetovom rebríčku ocitla medzi prvými univerzitami na Slovensku	2
Online, nitrak.sk, 28. 10. 2025, 11:11	
Pozvánka na konferenciu: Ochrana ovzdušia 2025	2
Online, energie-portal.sk, 28. 10. 2025, 12:43	
Esejistická súťaž Najvyššieho súdu SR má svojich víťazov	6
Online, najpravo.sk, 28. 10. 2025, 14:53	
Deti, ktoré vedia zachrániť život: Žiadna utópia! Školský program ich to naučí	6
Online, zdravie.pluska.sk, 28. 10. 2025, 18:00	
Budúcnosť slovenského zdravotníctva: Prvú priečku si drží jeden smer. Dekan pre HN upozornil, kde je problém	7
Online, mediweb.hnonline.sk, 29. 10. 2025, 0:00	
Pri mozgovej príhode rozhodujú minúty... .. naučme sa včas rozpoznať príznaky	9
Tlač, Plus jeden deň, 29. 10. 2025	
Spoločne v 13. komnate	12
Online, kamdomesta.sk, 29. 10. 2025, 0:13	
Pri mozgovej príhode ide o minúty. Ak sa začne diať toto, okamžite volajte záchranku!	13
Online, pluska.sk, 29. 10. 2025, 1:00	
Cievna mozgová príhoda minulý rok postihla cez 11 000 ľudí. Toto sú rizikové faktory	14
Online, news.refresher.sk, 29. 10. 2025, 6:24	

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre sa vo svetovom rebríčku ocitla medzi prvými univerzitami na Slovensku

28. 10. 2025, 11:11, Zdroj: [nitrak.sk](#), Autor: Simona Holková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Dosah: 865 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 136 EUR

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre sa vo svetovom rebríčku ocitla medzi prvými univerzitami na Slovensku

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre (SPU) dosiahla výnimočný úspech. V prestížnom svetovom rebríčku Times Higher Education World University Rankings (THE WUR) 2026 sa umiestnila na zdieľanom prvom mieste medzi slovenskými univerzitami.

V celosvetovom hodnotení, do ktorého bolo zaradených až 2 191 univerzít zo 115 krajín, sa SPU Nitra umiestnila v kategórii 1201. – 1500. miesto. Rovnaké hodnotenie získali aj Univerzita Komenského v Bratislave, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a Žilinská univerzita v Žiline.

Rebríček THE WUR patrí medzi najuznávanejšie svetové hodnotenia univerzít. Zohľadňuje kvalitu výučby, vedecký výskum, počet citácií, medzinárodnú spoluprácu aj prínos pre spoločnosť.

Riektorka univerzity doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD., uviedla, že úspech je výsledkom systematickej práce a dlhodobého rozvoja univerzity. „Cieľené kroky univerzity v oblasti zlepšovania tvorivého prostredia, výskumu a spolupráce s praxou sa premietli aj do tohto významného úspechu. Ide o výsledok kvalitnej práce našich učiteľov a napĺňania strategických cieľov rozvoja univerzity,“ zdôraznila.

Podľa vedenia SPU ide o potvrdenie, že nitrianska univerzita sa dlhodobo radí medzi popredné vzdelávacie a vedecké inštitúcie nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Tento výsledok zároveň ukazuje, že SPU má stabilné postavenie v medzinárodnom akademickom priestore a je konkurencieschopná aj voči väčším univerzitám.

Autor: Simona Holková

Pozvánka na konferenciu: Ochrana ovzdušia 2025

28. 10. 2025, 12:43, Zdroj: [energie-portal.sk](#), Vydavateľ: PROPERTY & ENVIRONMENT s. r. o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Dosah: 2 428 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 300 EUR

Pozvánka na konferenciu: Ochrana ovzdušia 2025

Medzinárodná konferencia sa uskutoční na konci novembra v príjemnom prostredí hotela Patria na Štrbskom Plese.

Organizátor podujatia Kongres Studio, s.r.o. pozýva na tradičnú medzinárodnú konferenciu, ktorej sa každoročne zúčastňuje už vyše 200 zástupcov z firiem, štátnej a verejnej správy, univerzít ako aj expertov, prevažne zo Slovenska ale aj z Českej republiky, aby si navzájom vymenili skúsenosti a prediskutovali aktuálne problémy.

Účastníci konferencie si budú môcť vypočuť zaujímavé prezentácie na aktuálne témy v oblasti ochrany ovzdušia a budú mať možnosť podeliť sa o nové poznatky a skúsenosti s ostatnými odborníkmi v tejto oblasti.

Termín a miesto konania

24. - 26. novembra 2025 /pondelok-streda/

Vysoké Tatry, Hotel Patria****, Štrbské Pleso

Organizátori

Kongres STUDIO, spol. s r.o. a spolupracujúce inštitúcie:

Ministerstvo životného prostredia SR

Ministerstvo životného prostredia ČR

Slovenská inšpekcia životného prostredia

Slovenský hydrometeorologický ústav

European Science and Research Institute (ESRI), Zvolen, SR

Témy konferencie:

Právne úpravy v oblasti kvality ovzdušia, novinky a plány do budúcnosti. Zmeny v stavebnej legislatíve a dopad na osobitné právne predpisy v ochrane ovzdušia

Dopady klimatickej zmeny – mitigácia a adaptačné opatrenia

Posilnenie právomocí samospráv regulovať malé zdroje znečisťovania ovzdušia a zápachu. Senzorické meranie kvality ovzdušia

Kontrolná a inšpekčná činnosť dodržiavania zákona o ovzduší a príslušných legislatívnych predpisov

Priemyselné emisie – nové trendy a technológie znižovania priemyselných emisií

Trendy spalovania odpadov a chemickej recyklácie odpadov vo vzťahu k ochrane ovzdušia

Inventarizácia emisií, informačné systémy, monitorovanie a meranie emisií

Doprava a navrhované riešenia na zlepšenie kvality ovzdušia v rámci EÚ a SR

Dopady kvality ovzdušia a zmeny klímy na zdravie obyvateľstva

Modelovanie a riadenie kvality ovzdušia

Program konferencie

24. 11. 2025 pondelok

10.30 – 13.30 h. Registrácia účastníkov

13.30 – 14.00 h. Otvorenie konferencie

14.00 – 16.10 h. Prednášky

Kvalita ovzdušia v kontexte adaptácie na zmenu klímy | Jozef Škultéty, Ministerstvo životného prostredia SR

Oprávnené technické činnosti – prehľad, výzvy a plány | Mária Machaj, Ministerstvo životného prostredia SR

Zmeny v stavebnej legislatíve a ich dopad na osobitné právne predpisy v ochrane ovzdušia | Jarmila Hrubá, Ministerstvo životného prostredia SR

Kontrolná činnosť SIŽP po prijatí zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia | Michal Juško, Slovenská inšpekcia životného prostredia, SR

Výzva roku 2030: Ako dostať koncentrácie NO₂ v doprave pod nový európsky limit podľa Smernice (EÚ) 2024/2881 | Veronika Mináriková, Slovenský hydrometeorologický ústav, SR

Prezentácia exkluzívneho partnera konferencie | Martin Motaj, MM Team s.r.o., SR

Diskusia

16.10 – 16.40 h. Prestávka / Občerstvenie

16.40 – 18.15 h. Prednášky

Kontrolná činnosť SIŽP zameraná na dodržiavanie ustanovení zákona č. 286/2009 Z. z. o fluórovaných skleníkových plynov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov | Samuel Balcár, Slovenská inšpekcia životného prostredia, SR

Inšpekcie zhody automatizovaných meracích systémov emisií (AMS-E) vykonávané Slovenskou inšpekciou životného prostredia | Vladimír Lalík, Andrej Bohdan, Slovenská inšpekcia životného prostredia, SR

Legislatívno normatívne aspekty odboru oprávneného merania: kvalitatívne zloženie odpadových plynov | Ignác Kožej, EKO-TERM SERVIS, s.r.o., SR

Prezentácia generálneho partnera konferencie | Ján Körmendy, Národná energetická spoločnosť a.s., SR

Nasadenie systému D-EMS 2020 v komplexnom riešení – FP HP | Miloš Varga, 3D s.r.o., SR

Diskusia

18.15 h. Ukončenie 1. dňa konferencie

18.30 h. Večera

20.00 h. Prezentácia: Európu na dvoch kolesách | Peter Klučka, národný cyklokoordinátor MD SR

25. 11. 2025 utorok

8.30 – 10.15 h. Prednášky

Od regulácie emisií k udržateľnosti podnikania | Alena Popovičová, ARPenairo s.r.o., SR

Systém environmentálneho manažérstva v kontexte novelizovanej smernice o priemyselných emisiách | Claudia Gettlerová, Envidu, s.r.o., SR

Komplexné BAT riešenia výroby a spracovania magnezitového slinku pre ochranu ovzdušia v SMZ a.s. Jelšava | Mária Petrová, SIŽP, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, SR

Zmena výhľadnosti a emisného faktoru zemného plynu v ČR po roce 2022 | Andrea Veselá a kolektív, Koneko marketing s.r.o., ČR

Fugitívne emisie z nakladania s dezintegrovaným drevom | Emília Hroncová, Juraj Ladomerský, Lhesrei, s.r.o., SR

Splní Slovensko svoje redukčné záväzky pre amoniak? Súčasný stav, možnosti a výzvy | Petra Kršáková a kolektív, Slovenský hydrometeorologický ústav, SR

Diskusia

10.15 – 10.45 h. Prestávka / Občerstvenie

10.45 – 12.15 h. Prednášky

EVSTATION – prvé výsledky o elektromobilite a nabíjacej infraštruktúre v regiónoch Slovenska | Jan Horváth, Janka Szemesová, Slovenský hydrometeorologický ústav, SR; Juraj Labovský, Slovenská technická univerzita v Bratislave, SR; Juraj Dobšovič, Ministerstvo hospodárstva SR

Viaczdrojové dáta využité pre modelovanie a hodnotenie mobility a znečistenia ovzdušia | Dušan Jandačka, Žilinská univerzita v Žiline, SR

Analýza potenciálu rozšírenia elektrickej infraštruktúry pre dopravu v podmienkach úseku diaľnice D1-031-043 | Miroslav Rimár a kolektív, Fakulta výrobných technológií TUKE so sídlom v Prešove, SR

Pokročilý prístup k automatizovaným mŕčicím systémom (AMS) v teplárnach a spalovňach | Mikuláš Harkot, AFRISO spol. s r.o., ČR

Praktické skúsenosti s využívaním TDLAS detektorov metánu na dronoch | Michal Ševera, UAVONIC s.r.o., SR

Diskusia

12.15 – 15.00 h. Obed

15.00 – 16.45 h. Prednášky

Trend vývoje ročného chodu koncentrácií suspendovaných častíc PM v ČR | Jáchym Brzezina, Český hydrometeorologický ústav, ČR

Novinky v projekte národnej spolupráce CAMS – Slovensko | Jana Krajčovičová a kolektív, Slovenský hydrometeorologický ústav, SR

Využitie interpolačno-regresného modelu RIO na tvorbu aktuálnych máp kvality ovzdušia na Slovensku a na downscaling predpovedí z modelu CAMS | Juraj Beňo a kolektív, Slovenský hydrometeorologický ústav, SR

Ako úspešné sú predpovedné modely pri identifikácii smogových situácií spôsobených časticami PM₁₀? | Dušan Štefánik a kolektív, Slovenský hydrometeorologický ústav, SR

Metóda odčítania prírodného prachu od koncentrácií PM₁₀ a PM_{2,5} meraných na monitorovacích staniciach | Peter Hrabčák a kolektív, Slovenský hydrometeorologický ústav, SR

Kvalita ovzdušia v tuneli Branisko a Sitina | Radoslav Bernáth, ENVITECH, s.r.o., SR

Diskusia

16.45 – 17.15 h. Prestávka / Občerstvenie

17.15 – 18.45 h. Prednášky

Potenciál energetického zhodnocovania odpadu v Slovenskej republike | Petra Miková, KOSIT a.s., SR

Výsledky výzkumu testů spalování alternativní paliv TAP a výzkumu zachytu CO₂ obsažené ve spalínách | Lukáš Pilař, Michael Dvořák, České vysoké učení technické v Praze, ČR

Spracovanie rádioaktívneho odpadu spaľovaním a zdroje znečisťovania ovzdušia v JAVYS, a. s. | Dušan Krásny, Adriana Gašparíková, JAVYS, a.s., SR

Edukativní měření kvality ovzduší s důrazem na vliv lokálních topenišť v Jihomoravském kraji | Pavel Chaloupecký, ENVltech Bohemia s.r.o., ČR

Vplyv hutníckeho priemyslu na vybrané parametre atmosférickej depozície v oblasti Košíc | Jozef Hančuľák a kolektív, Ústav geotechniky SAV, v.v.i., SR

Diskusia

18.45 h. Ukončenie 2. dňa konferencie

20.00 h. Spoločenský večer s kultúrnym programom a tombolou

26. 11. 2025 streda

10.00 – 11.30 h. Prednášky

Obchvaty jako alternativa pro čistší ovzduší a bezpečnější obce | Roman Ličbínský a kolektív, Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., ČR

Doprava, ovzdušie a zdravie: Od bezpečných ciest k čistejšiemu vzduchu | Daniela Pavúková, Katarína Mičáková, Ministerstvo životného prostredia SR

Vystavenie znečisteniu ovzdušia a strata očakávanej dĺžky života na Slovensku | Jakub Linda, Imrich Berta, Inštitút environmentálnej politiky MŽP SR

Rastie počet alergikov – vieme prečo? | Norbert Lukán, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika** a UNLP, SR

Cytogenetické biomarkery indukované znečistením ovzdušia | Anton Bujňák, Národné referenčné centrum pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie, SR

Diskusia

11.30 h. Závery | Záverečné žrebovanie o voľný vstup na konferenciu OCHRANA OVZDUŠIA 2026

12.00 h. Obed

Organizačný garant

Ing. Blanka Lukáčková, Kongres STUDIO, spol. s r.o.

Tel.: +421 2 62 41 04 76, Mobil: +421 908 727 642

e-mail: lukackova@kongres-studio.sk

[www. kongres-studio.sk](http://www.kongres-studio.sk)

Podrobný program s témami a jednotlivými prednáškami (aj v AJ) si môžete stiahnuť tu .

Stiahnite si registráciu na podujatie tu .

Bližšie informácie o podujatí, kontakt na organizátora a prihlášku nájdete tu .

Denník Energie-portal.sk je mediálnym partnerom podujatia.

Esejistická súťaž Najvyššieho súdu SR má svojich víťazov

28. 10. 2025, 14:53, Zdroj: [najpravo.sk](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 2 903 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 210 EUR

Esejistická súťaž Najvyššieho súdu SR má svojich víťazov

najpravo.sk • 28.10. 2025, 14:53

Kancelária Najvyššieho súdu SR pri príležitosti Európskeho dňa spravodlivosti na Najvyššom súde SR vyhlásila pre študentov právnických fakúlt slovenských vysokých škôl v auguste 2025 esejistickú súťaž na témy: „Sloboda prejavu a právo na informácie verzus spravodlivý súdny proces“ a „Nový Občiansky zákonník ako výzva pre budúcnosť: ktoré hodnoty a princípy nesmú chýbať?“ Na výherných miestach sa umiestnili traja študenti: Natália Olexa a Dáriuš Krestian, študenti Právnickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a Tomáš Jurkanin, študent Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave.

Zdroj NS SR

Deti, ktoré vedia zachrániť život: Žiadna utópia! Školský program ich to naučí

28. 10. 2025, 18:00, Zdroj: [zdravie.pluska.sk](#), Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Autor: Karolína Trnovecová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 774 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 193 EUR

Deti, ktoré vedia zachrániť život: Žiadna utópia! Školský program ich to naučí

Deti sa dnes v škole neučia len násobilku či angličtinu. Na mnohých základných a stredných školách pribudol nový program, ktorý im ukazuje, ako rozpoznať mŕtvicu alebo infarkt a ako rýchlo privolať pomoc. A možno tým zachrániť život niekomu zo svojej rodiny.

Každý rok postihne cievna mozgová príhoda alebo infarkt tisíce Slovákov. Prevencia sa však často začína neskoro, až v dospelosti, keď už zdravie vysiela varovné signály. Projekt FAST HEROES chce túto realitu zmeniť a posunúť osvetu tam, kde má najväčší zmysel, do školských lavíc.

Do projektu je aktuálne zapojených už viac ako 70-tisíc detí a 1100 škôl. Nový ročník projektu sa oficiálne spúšťa pri príležitosti Svetového dňa cievnych mozgových príhod, ktorý si každoročne pripomíname 29. októbra. Jeho súčasťou bude aj vzdelávanie o rizikových faktoroch, ktoré sú zodpovedné za cievne príhody a infarkty. Ide najmä o neliečený vysoký tlak krvi, cholesterol, fajčenie, obezitu a cukrovku.

Keď dieťa spozná, že ide o život

Deti sa v edukačnom projekte učia všimáť si zmeny, ktoré môžu naznačovať, že niekto prekonáva cievnu mozgovú príhodu. Upozorní ich zrazu nakrivo spadnutý kútik úst, slabosť alebo necitlivosť jednej strany tela, neobratnosť v končatinách, problémy s rečou, strata rovnováhy či prudká bolesť hlavy, akú človek ešte nikdy nezažil. Vedia, že pri týchto príznakoch netreba váhať, ale okamžite volať číslo 112.

„Pri cievnej mozgovej príhode ide doslova o preteky s časom. Každú minútu bez liečby odumierajú státisíce mozgových buniek. Ak je pacient diagnostikovaný a liečený včas, vieme pomocou modernej akútnej liečby, či už trombolýzou alebo mechanickou trombektómiou, výrazne zlepšiť prognózu a minimalizovať trvalé následky,“ upozorňuje prof. MUDr. Zuzana Gdovinová, CSc., FESO, FEAN, prezidentka Slovenskej neurologickej spoločnosti a prednostka Neurologickej kliniky LF **UPJŠ** a UNLP v Košiciach.

Vďaka programu, ktorý je určený aj pre predškolákov, dnes už aj malé deti môžu vedieť, že čas je to najcennejšie, čo môžu darovať a doslova zachrániť život svojmu dedkovi, babke či susedovi.

O zdraví aj doma

Cieľom projektu nie je len to, aby sa deti naučili reagovať, keď sa nič udeje, ak niekto skolabuje. Dôležité je, aby rozumeli aj tomu, prečo k takýmto situáciám dochádza. Učia sa o rizikových faktoroch, ako sú vysoký krvný tlak, cholesterol, cukrovka, obezita či fajčenie, teda o tom, čo môže srdce a cievy pomaly poškodzovať celé roky.

„Už v detskom veku si budujeme návyky, ktoré môžu v dospelosti negatívne ovplyvniť naše kardiovaskulárne zdravie. Preto je dôležité, aby deti rozumeli, ako funguje ich telo a čo mu škodí,“ vysvetľuje Ľubica Fidesová, koordinátorka projektu FAST HEROES.

Deti si pritom poznatky nosia domov a rozprávajú sa o nich s rodičmi aj starými rodičmi. Niekedy práve ony pripomenú dospelým, že by si mali dať zmerať tlak alebo že koláč po večeri možno nahradiť ovocím. Tento medzigeneračný efekt sa už v praxi ukázal. Zdravé návyky sa začínajú v detstve, no najlepšie fungujú, keď ich osvojí celá rodina.

Srdce si pamätá, ako s ním zaobchádzame

Deti sa dozvedia aj to, že srdce nie je nezničiteľné a že jeho zdravie ovplyvňuje každodenný život. Naučia sa, že pravidelný pohyb, čerstvý vzduch a pestrá strava plná ovocia a zeleniny dokážu robiť divy. Zistia, že niektoré ochorenia, ako vysoký tlak či cholesterol, sa dajú liečiť, ale treba počúvať lekára a dodržiavať jeho odporúčania.

Lekári upozorňujú, že infarkt aj mŕtvica sú ochorenia, ktoré sa vyvíjajú dlhodobo. Väčšina pacientov mala roky neliečený tlak, zlé hodnoty cholesterolu alebo fajčila. Práve preto má zmysel učiť o zdraví už deti, aby raz samy vedeli, ako si ho udržať.

Infarkt myokardu

Čo sa týka infarktu myokardu, v akútnej fáze sa dnes veľmi úspešne liečia pacienti, ktorí prídu včas do zdravotníckeho zariadenia. Problémom je vysoká mortalita pacientov do jedného roka po infarkte.

„Súvisí to najmä s nedostatočnou adharenciou pacientov, ktorí by mali pravidelne navštevovať kardiológa a užívať lieky na zníženie tlaku krvi a cholesterolu. Nemenej dôležitou oblasťou je celková zmena životného štýlu – stop fajčeniu, dostatok pohybu, racionálna životospráva. Navyše, vysoký tlak krvi nie je rizikový iba pre srdce je významným rizikovým faktorom pre vznik cievnej mozgovej príhody, ktorá patrí medzi najčastejšie príčiny trvalého postihnutia a úmrtí v Európe. A v tejto oblasti žiaľ aktuálne ťaháme za kratší koniec,“ upozorňuje MUDr. Anna Vachulová PhD., viceprezidentka Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti.

Zo školy do života

Program sa dnes rozširuje vďaka spolupráci so samosprávnymi krajmi po celom Slovensku. Cieľom je, aby sa deti a mladí ľudia učili nielen teóriu, ale aj prax a to ako reagovať, keď niekomu zlyhá reč, ako volať záchranku či ako vysvetliť, čo sa deje.

„Ak dokážeme vybudovať systém, v ktorom sa deti učia o príznakoch cievnej mozgovej príhody a o tom, ako reagovať, záchranné zložky reagujú rýchlo a nemocnice sú pripravené, môžeme reálne znížiť počet hospitalizácií aj úmrtí,“ hovorí PhDr. Lucia Šmidovičová, PhD., MPH, riaditeľka odboru zdravotníctva Trnavského samosprávneho kraja.

Zdravotní odborníci sa zhodujú, že práve toto je cesta, ako znížiť počet hospitalizácií aj úmrtí. Cievne mozgové príhody a srdcovo-cievne ochorenia nevznikajú zo dňa na deň, ale sú výsledkom dlhodobého zanedbávania rizík. Ak sa deti naučia konať, rozpoznať varovné príznaky a rozumieť svojmu telu, mení sa tým celé prostredie, v ktorom vyrastajú.

Ako sa zapojiť

Do bezplatného päťtýždňového vzdelávacieho programu Hrdinovia FAST sa môžu školy prihlásiť cez oficiálnu webovú stránku, kde zaregistrujú svoju školu, jednotlivé triedy a nájdú aj doplňujúce informácie k samotnému projektu.

Tam nájdú všetky potrebné informácie, videá aj metodické materiály. Projekt prebieha pod záštitou Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a mládeže SR a získal uznanie Európskej komisie ako najlepšia vzdelávacia pomôcka v oblasti zdravia.

Deti, ktoré dnes s úsmevom na tvári cvičia, ako volať pomoc, možno raz zachránia život niekomu blízkemu. A popri tom sa naučia to najdôležitejšie, že zdravie nie je samozrejmosť, ale niečo, o čo sa dá starať už od školských čias.

Chcete zaujímavé tipy, ako zostať zdraví počas celého roka? ➡ Prihláste sa na odber nášho zdravotného newslettera – každý týždeň dávka praktických rád priamo do e-mailu ✉

Vypočujte si aj náš podcast

Autor: Karolína Trnovcová

Budúcnosť slovenského zdravotníctva: Prvú priečku si drží jeden smer. Dekan pre HN upozornil, kde je problém

📅 29. 10. 2025, 0:00, Zdroj: mediaweb.hnonline.sk 📧 Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Michaela Mihoková, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 1 138 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 2160 EUR

Budúcnosť slovenského zdravotníctva: Prvú priečku si drží jeden smer. Dekan pre HN upozornil, kde je problém

Lekárske fakulty pripravili prehľad za posledných päť rokov, ktorý ukazuje, ktoré špecializácie medzi mladými medikmi patria k najobľúbenejším.

Sofia Krastevová sa rozhodla študovať medicínu, čo ovplyvnilo aj jej rodinné zázemie. Matka je posudková lekárka a otec neurológ a doktorský smer si zvolila aj jej sestra. Počas rozhodovania zvažovala psychológiu, no nakoniec nastúpila na Lekársku fakultu Univerzity Komenského v Bratislave.

Ako každý študent medicíny, aj ona si postupne musela vybrať špecializáciu. Sofia si zvolila detskú psychiatriu, pretože ju zaujali prednášky a prax na psychiatrickom oddelení. Psychiatriu pre dospelých sa rozhodla neriešiť, pretože podľa vlastných slov by jej nevyhovovala práca s ťažkými diagnózami, ako je schizofrénia.

U detských pacientov sa najčastejšie riešia depresie, poruchy pozornosti alebo poruchy príjmu potravy, ktoré sú podľa nej zvládnuteľnejšie.

Koľko medikov nastúpilo na naše lekárske fakulty? V dôležitom ukazovateli oproti západnej Európe zaostávame

Špecializačné štúdium na Slovensku je možné absolvovať na viacerých fakultách. V Bratislave pôsobia dve – Univerzita Komenského a Slovenská zdravotnícka univerzita, ktorá je spomedzi nich najmladšia.

Okrem toho sú tu Košice s Lekárskou fakultou **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika**, a Jesseniova lekárska fakulta v Martine. Školy z Bratislavy a Martina pripravili prehľad za posledných päť rokov, ktorý ukazuje, ktoré špecializácie medzi mladými lekármi patria k najpreferovanejším.

Čo je na prvej priečke

Začnime rokom 2020. Vtedy najviac študentov nastupovalo do odboru ortopédia a za ním nasledovala klinická onkológia a anestéziológia s intenzívnou medicínou.

„O rok neskôr sme opäť zaznamenali najviac medikov v odboroch ortopédia, pričom na druhom a treťom mieste z pohľadu záujmu boli interná medicína a klinická onkológia. V roku 2022 najväčší záujem prejavili lekári o ortopédiu, internú medicínu a plastickú chirurgiu,“ priblížili zástupcovia z Lekárskej fakulty Univerzity Komenského.

V roku 2023 bol najvyšší počet uchádzačov v odboroch ortopédia, oftalmológia a interná medicína. V roku 2024 zostalo poradie rovnaké, len sa ako štvrté najžiadanejšie pridalo všeobecné lekárstvo.

„V tomto roku registrujeme najväčší záujem o všeobecné lekárstvo, ortopédiu a kardiochirurgiu,“ doplnili ďalšie údaje.

Zástupcov fakulty si vysoký záujem o ortopédiu a klinickú onkológiu vysvetľujú tým, že špecializácie majú akreditované len oni, čo v praxi znamená, že inde na Slovensku sa študovať nedajú.

Záujem o rádiológiu zostal počas rokov 2020 – 2025 stabilný. Podobne sa nezmenil ani počet uchádzačov o niektoré špecializácie a subspecializácie, napríklad gastroenterológiu, chirurgiu, klinickú mikrobiológiu alebo pediatrickú kardiológiu.

Záujem o estetickú medicínu rastie

Čo je dermatovenerológia?

Lekársky odbor, ktorý sa zaoberá chorobami kože, vlasov, nechtov a slizníc, ako aj sexuálne prenosnými chorobami. Dermatovenerológovia liečia napríklad ekzémy, akné, psoriázu, plesňové alebo vírusové infekcie a pohlavne prenosné ochorenia.

Okrem toho sa niektorí špecializujú aj na estetickú medicínu, čo zahŕňa procedúry ako omladzovanie pleti, laserové ošetrenia či botox.

„V posledných dvoch-troch rokoch zaznamenávame nárast záujmu o špecializačné odbory dermatovenerológia a klinická imunológia a alergiológia,“ uviedla dekanka Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine Andrea Čalkovská.

Prečo práve dermatovenerológia? Sandra Rozborilová, ktorá sa touto prácou živí, vysvetľuje, že okrem klasickej dermatológie a venerológie zahŕňa aj estetickú medicínu, ktorá sa v posledných rokoch výrazne rozvíja.

Progres spočíva v nových laserových prístrojoch, modernej technike a odlišnom prístupe k diagnostike – dnes sa viac využívajú praktické metódy než len rozhovory a zisťovanie rodinnej anamnézy.

Pacienti čakajú, technika chýba. V počte cétečiek sme v Únii medzi najhoršími, priepasť sa čoraz viac prehľbuje

„Odbor ponúka množstvo malých neinvazívnych aj invazívnych zákrokov, takže lekári využívajú viac manuálnej zručnosti,“ vysvetľuje Rozborilová. Okrem toho je pre mnohých motivujúce aj finančné ohodnotenie – pacienti si estetické zákroky platia sami, pretože zdravotné poisťovne ich nepreplácajú.

Ktoré smery študentov lákajú najmenej?

Za posledných päť rokov boli medzi študentmi medicíny najmenej populárne študijné smery ako detská chirurgia, geriatra a klinická mikrobiológia.

Podobne sa málo zaujímali o subšpecializácie, napríklad pediatrickú gastroenterológiu, hepatológiu a výživu či pediatrickú endokrinológiu a diabetológiu. Dekanka Čalkovská dodáva, že menší záujem je aj o chirurgiu hlavy a krku, pracovné lekárstvo a patologickú anatómiu.

„Dlhodobý je nízky záujem pri odboroch s náročnou atestáciou, najmä interné odbory ako reumatológia či nefrológia. Po náročnom štúdiu sa lekár zamestná a často zistí, že finančné ohodnotenie je nízke. Podobne je to s imunológiou, kde treba veľa rozmýšľať, komunikovať s pacientom a nepoužívať prístroje. Študenti, ktorí vedia, aké sú podmienky, sa preto pri výbere často rozhodujú podľa týchto faktorov,“ objasňuje situáciu dekan Lekárskej fakulty Univerzity Komenského Juraj Payer.

Aj Sofia Krastevová patrí medzi malé percento medikov, ktorí sa rozhodli pre detskú psychiatriu. Smer je možné študovať len na dvoch fakultách – v Bratislave a v Martine a podľa dát ministerstva zdravotníctva pôsobí na Slovensku len 49 detských psychiatrov.

Nahradia lekárov záchranári? Podľa šéfa komory áno. V sanitkách nám chýbajú iní zamestnanci

„Od roku 2006 do roku 2024 sa v špecializačnom odbore detská psychiatria vzdelalo len 47 detských psychiatrov, priemerne traja ročne za posledných päť rokov,“ uviedol rezort začiatkom tohto roka, keď riešil práve nedostatok lekárov, ktorí sa starajú o duševné zdravie detí.

Na základe čoho sa rozhodujú?

Prieskum Pracuj v zdravotníctve, realizovaný v Českej republike medzi českými a slovenskými študentmi, ukazuje, že pri výbere špecializácie zohrávajú najdôležitejšiu úlohu najmä stáže na oddeleniach. Teoretická časť štúdia pritom pri rozhodovaní hrá len malú rolu.

Dôležitá je tiež reputácia oddelenia. Menej podstatné pre študentov sú, naopak, rodinný vplyv alebo spoločenská prestíž odboru.

Analytici INESS, ktorí vlani spolupracovali s Asociáciou študentov medicíny na podobnom prieskume, upozorňujú, že pri rozhodovaní hrá veľkú úlohu aj vybavenie nemocníc, čo potvrdzuje aj Kristína Krastevová. Medicínu študovala v Brne, no prax absolvovala na Slovensku.

Zdravotný brat o slovenskom zdravotníctve: Vyčerpaní ideme z práce aj do práce. Chýba čas na rodinu i jedlo

„Praxovala som na neurologickom oddelení v Trnave. Je smutné, že vláda neinvestuje do zdravotníctva viac peňazí. Nemocnice nie sú v úplne zlom, skôr v škandalóznom stave. V Čechách som videla, že systém funguje dynamicky – aj staršie nemocnice môžu byť plne funkčné. Ak oddelenie potrebuje nový počítač, opravu alebo vymaľovať, jednoducho sa o to požiada a peniaze prídu,“ vysvetľuje mladá Krastevová, ktorá dnes pracuje u našich susedov ako očná lekárka.

Podľa jej slov jej rozhodovanie ovplyvnilo nielen politické prostredie, ale spomínané vybavenie ústavných zariadení bolo pre ňu pri výbere práce kľúčové.

Autor: Michaela Mihoková

Pri mozgovej príhode rozhodujú minúty... .. naučme sa včas rozpoznať príznaky

📅 29. 10. 2025, Zdroj: **Plus jeden deň**, Strany: 2, 3, Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Autor: hud, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 238 000 GRP: 5,29 OTS: 0,05 AVE: 12632 EUR

Pri mozgovej príhode rozhodujú minúty... .. naučme sa včas rozpoznať príznaky

Rubrika: AKTUÁLNE

MŕTVICA každý rok negatívne ovplyvní tisícky slovenských rodín +++ Až 80 % pacientov má vysoký tlak +++ Minister Kamil Šaško:

BRATISLAVA – Prichádza náhle a často sa končí smrťou. Pritom podľa Svetovej organizácie pre cievne mozgové príhody (World Stroke Organization, WSO) by sa dalo predísť až 80 % mozgových príhod, ak by sme dokázali zlepšiť kontrolu rizikových faktorov prostredníctvom vzdelávania, prevencie a zdravého životného štýlu.

Cievna mozgová príhoda (CMP), známa aj ako mozgová porážka, je závažný akútny stav spôsobený náhlou poruchou prekrvenia mozgu. Patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtí a trvalého zdravotného postihnutia na Slovensku.

„Každý rok približne 17-tisíc pacientov dostane cievnu mozgovú príhodu a viac ako 14-tisíc infarkt. Správnou životosprávou, dostatkom pohybu, vyhýbaním sa fajčeniu však vieme tieto počty významne znížiť. Vysoký tlak krvi a vysoký cholesterol sú dnes liečiteľné diagnózy, dôležité je, aby pacienti boli adherentní a dodržiavali odporúčania lekárov. Ak hovoríme o efektívite v zdravotníctve, práve toto je príklad toho, keď je prevencia lacnejšia ako liečba,“ uviedol minister zdravotníctva Kamil Šaško.

„Pri cievnej mozgovej príhode ide doslova o preteky s časom. Každú minútu bez liečby odumierajú státisíce mozgových buniek. Ak je pacient diagnostikovaný a liečený včas, vieme pomocou modernej akútnej liečby výrazne zlepšiť prognózu a minimalizovať trvalé následky. Kľúčom k úspechu je však rýchla identifikácia príznakov a okamžité volanie záchrannej služby,“ upozorňuje profesorka Zuzana Gdovinová, prezidentka Slovenskej neurologickej spoločnosti a prednostka Neurologickej kliniky LF **UPJŠ** a UNLP v Košiciach.

Pokiaľ ide o infarkt, v akútnej fáze dnes veľmi úspešne liečia pacientov, ktorí prídu do nemocnice včas. Problémom je však vysoká úmrtnosť pacientov do jedného roka po infarkte. „Súvisí to najmä s nedodržiavaním liečby pacientov, ktorí by mali pravidelne navštevovať kardiológa. Nemenej dôležitou oblasťou je celková zmena životného štýlu. Navyše, vysoký tlak nie je rizikový iba pre srdce, je významným rizikom pre vznik cievnej mozgovej príhody, ktorá patrí medzi najčastejšie príčiny trvalého postihnutia a úmrtí v Európe. A v tejto oblasti aktuálne ťaháme za kratší koniec,“ upozorňuje doktorka Anna Vachulová, viceprezidentka Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti.

Pacienti

s CMP potrebujú okamžitú lekársku pomoc.

Včasné privolanie záchranky je dôležité pre ďalšiu prognózu ochorenia. Ak sa akútna liečba poskytne do niekoľkých hodín, človek sa môže vyhnúť vážnym následkom alebo dokonca smrti a v ideálnom prípade sa vrátiť do normálneho života. Čas medzi pacientovým príchodom do nemocnice a podaním liečby je dnes na Slovensku v priemere 30 minút. „Ak chceme kontrolovať kvalitu našej práce, musíme vedieť, čo robíme, ako to robíme a na základe toho vyhodnotiť, ako by sme to vedeli spraviť lepšie. Register cievnych mozgových príhod nám poskytuje dáta, na základe ktorých vieme hodnotiť, ako pracuje 44 centier pre liečbu CMP jednak čo sa týka akútnej starostlivosti, ale aj sekundárnej prevencie. Poskytuje nám prehľad, aký je ďalší osud pacientov, teda kam odchádzajú z neurologických pracovísk. Na základe dát vieme, že sme porovnateľní s poprednými krajinami v Európe, ale v následnej starostlivosti, predovšetkým v rehabilitácii, zaostávame,“ približuje profesorka Gdovinová.

Približne tridsať percent pacientov s CMP by malo pokračovať v akútnej rehabilitácii, ktorá dokáže predísť stratám životných funkcií a znížiť výskyt vážnych trvalých následkov. Z registra je zrejmé, že na rehabilitačné pracoviská sa prekladajú len približne štyri percentá ľudí.

Úmrtnosť na CMP sa v posledných piatich rokoch pohybovala na úrovni 6,8 % zo všetkých úmrtí. Vďaka zlepšovaniu úrovne zdravotnej starostlivosti a efektívite cielenej liečby sa postupne znižuje ročný podiel úmrtí pacientov do 1 roka od vzniku CMP. Výsledky z registra ukazujú, že v roku 2020 bola ročná úmrtnosť hospitalizovaných pacientov s CMP 16 %, v roku 2021 to bolo 15,5 %, v roku 2022 klesla na 14 %, v roku 2023 stúpila až na 18,7 %. Rok 2024 zatiaľ nie je možné hodnotiť, pretože nie sú k dispozícii úmrtia v roku 2025.

Pomoc

Čím skôr sa pacient dostane k lekárovi, tým má väčšie šance.

Motorika

Po porážke má často pacient stuhnuté svaly.

Lieky

Dodržiavanie liečby je dôležité.

Príznaky

Pacienti pri prvých príznakoch potrebujú okamžitú pomoc.

Minister

Plne podporuje vzdelávací modul v školách.

FAST HEROES vzdelávací projekt pre školy

Päť výziev v prevencii je názov nového vzdelávacieho modulu pre základné a stredné školy, ktorý obohatí v poradí už 6. ročník medzinárodnej iniciatívy Fast Heroes. Do projektu je zapojených už viac ako 70-tisíc detí a 1 100 škôl. Nový ročník bol spustený pri príležitosti Svetového dňa cievnych mozgových príhod – 29. októbra. Jeho súčasťou bude aj vzdelávanie o rizikových faktoroch, ktoré sú zodpovedné za cievne príhody a infarkty. Ide najmä o neliečený vysoký tlak, cholesterol, fajčenie, obezitu a cukrovku. Projekt je realizovaný pod záštitou ministerstva zdravotníctva a ministerstva školstva.

„Sme presvedčení, že okrem znalosti príznakov cievnej mozgovej príhody je čas vzdelávať naše deti aj o jej rizikových faktoroch. Už v detskom veku si budujeme nezdravé návyky, ktoré môžu v dospelosti negatívne ovplyvniť naše kardiovaskulárne zdravie,“ hovorí Ľubica Fidesová, koordinátorka projektu.

Trnavský samosprávny kraj bol prvý, ktorý naplno využil možnosť vzdelávať v školách žiakov a študentov o týchto témach. „Cievne mozgové príhody a ďalšie srdcovo-cievne ochorenia nevznikajú zo dňa na deň, sú výsledkom dlhodobého zanedbávania rizikových faktorov. Ak dokážeme vybudovať systém, v ktorom sa deti učia o príznakoch a prevencii v školách, záchranné zložky reagujú rýchlo a nemocnice sú pripravené, môžeme reálne znížiť počet hospitalizácií aj úmrtí,“ uviedla Lucia Šmidovičová, riaditeľka odboru zdravotníctva TTSK.

Vysoký tlak nie je rizikový iba pre srdce, je významným rizikom pre vznik cievnej mozgovej príhody, ktorá patrí medzi najčastejšie príčiny trvalého postihnutia a úmrtí v Európe.

MUDr. Anna Vachulová, kardiologička

Každý rok približne 17-tisíc pacientov dostane cievnu mozgovú príhodu a viac ako 14-tisíc infarkt.

Kamil Šaško, minister zdravotníctva

K varovným signálom pri cievnej mozgovej mŕtvi je dobré zapamätať si skratku FAST (Face – Arm – Speech – Time):

F (FACE – TVÁR): Náhle poklesnutie kútika úst na jednej strane, asymetria tváre. A (ARM – RUKA): Slabosť alebo ochrnutie ruky či nohy na jednej strane tela. S (SPEECH – REČ): Nezrozumiteľná reč, ťažkosti s vyslovením slov alebo porozumením. T (TIME – ČAS): Čas je rozhodujúci – pri podozrení na CMP ihneď volajte 112 alebo 155. Ak spozorujete u seba alebo u iných ľudí varovné príznaky, že môže ísť o náhlu cievnu mozgovú príhodu, treba okamžite volať rýchlu zdravotnú službu na číslach 112 alebo 155.

Chorobe sa dá predísť, pomôže najmä toto:

nefajčite, znížte príjem soli v strave, obmedzte konzumáciu alkoholu, denne si doprajte dostatok telesného pohybu (aspoň 30 minút denne), znížte nadmernú hmotnosť, obmedzte stresové zaťaženie, sledujte svoj krvný tlak v domácom prostredí, dodržiavajte preventívne prehliadky u praktického lekára, užívajte pravidelne predpísané lieky.

Pri cievnej mozgovej príhode ide doslova o preteky s časom. Každú minútu bez liečby odumierajú státisíce mozgových buniek.

Zuzana Gdovinová, profesorka

Dáta: len 1,2 % pacientov dostáva odporúčanú liečbu

Analýza Inštitútu zdravotných analýz rezortu zdravotníctva poukazuje na pretrvávajúcu nízku mieru zaliečenia spasticity. Podľa Petry Ištokovičovej „má približne tretina pacientov do roka po CMP vykázanú diagnózu spasticity. Podiel pacientov, ktorí mali aplikovanú modernú liečbu botulotoxínom, bol v roku 2023 len 1,2 %“.

Najväčší problém predstavujú chýbajúci skrining po prepustení z nemocnice a neskoré odosielanie pacientov na špecializované pracoviská. „Analýzy jasne ukazujú, že systém stráca pacientov po prepustení z nemocnice. Prechod z akútnej na následnú starostlivosť je kritickým momentom, ktorý musíme zlepšiť,“ doplnil profesor Valkovič.

Liečbu botulotoxínom má len 1 % pacientov.

Skrytá ekonomická záťaž: až 140 miliónov eur ročne

Z farmakoeconomickej štúdie spoločnosti Project HealthCare vyplýva, že neliečená stuhnutosť znamená vysoké ekonomické straty. „Cievna mozgová príhoda postihuje aj ľudí v produktívnom veku. Neliečená závažná spasticita stojí Slovensko desiatky miliónov eur ročne – nie v priamych zdravotných nákladoch, ale v strate produktivity. Investícia do liečby sa spoločnosti mnohonásobne vráti,“ vysvetlil Peter Polák z Project HealthCare.

Podľa analýzy je odhadovaná ročná strata produktivity súvisiaca so spasticitou 140 miliónov eur. Ak by sa liečila polovica pacientov kombináciou rehabilitácie a adekvátnej farmakoterapie, táto strata by sa znížila o 43 %. „Včasná liečba spasticity nielen výrazne zlepšuje

kvalitu života, ale je aj ekonomicky efektívna. Každé euro vložené do liečby znamená vyššiu šancu na návrat pacienta do života, a tým aj úsporu pre systém," dodal Polák.

Odborníci upozorňujú na výrazné rezervy v starostlivosti o pacientov po mozgovej príhode

Na Slovensku žijú tisíce pacientov, ktorí po CMP trpia spasticitou – zvýšeným svalovým napätím vedúcim k stuhnutosti, bolesti a strate pohyblivosti končatín. Hoci ide o liečiteľný stav, odborníci upozorňujú, že včasná diagnostika a adekvátne liečba sú na Slovensku stále nedostatočné.

„Život obmedzujúca spasticita nie je nevyhnutným osudom po mozgovej príhode. Moderná liečba spolu s aktívnou rehabilitáciou ju dokážu výrazne zmierniť – ak sa nasadia dostatočne včas. Problém nie je v nedostatku terapeutických možností, ale v tom, že o nich pacienti často vôbec nevedia," uviedol profesor Peter Valkovič, prednosta II. neurologickej kliniky LF UK v Bratislave.

Po roku od zavedenia úhrady liečby spasticity dolnej končatiny a spasticity do dvoch rokov od CMP možno podľa odborníkov pozorovať pozitívne posuny, no liečba nie je dostatočne využívaná. „Po roku od rozšírenia úhrady vidíme zlepšenia dostupnosti liečby, ale starostlivosť o pacientov nie je samozrejmosťou," dodal profesor Valkovič.

Podľa primára rehabilitačného oddelenia Mareka Tkáča je kľúčom k úspechu včasná rehabilitácia a multidisciplinárny prístup. „Každý týždeň oneskorenia rehabilitácie po mozgovej príhode je premrhanou šancou v návrate k samostatnosti. Včasná a cielená rehabilitácia je rovnako dôležitá ako akútna liečba," upozornil. „Rehabilitácia je komplexný proces, ktorý potrebuje neurologickú, fyzioterapeutickú, logopedickú aj psychologickú spoluprácu. Multidisciplinárny tím je najúčinnnejšia cesta, ako dosiahnuť viditeľné zlepšenie," zdôraznil.

Marek Tkáč Rehabilitácia po cievnej mozgovej príhode je dôležitá. Peter Valkovič

Autor: hud, FOTO: shutterstock, sita, unlp, mz sr, archív

Spoločne v 13. komnate

29. 10. 2025, 0:13, Zdroj: [kamdomesta.sk](https://www.kamdomesta.sk), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 812 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 195 EUR

Spoločne v 13. komnate

Streda 29.10.2025, 08:00

Iné termíny

Výstava fotografií Majákovcov – Spoločne v 13. komnate... alebo keď fotografia prehovorí

Výstava s názvom Spoločne v 13. komnate predstavuje fotografie Majákovcov, klientov špecializovaného zariadenia Maják, n.o. Peter, Juraj, Martin a Peťo ich predstavením poodkryjú to, čo je zvyčajne pred svetom skryté. Výstava má byť hlasom, ktorý bude vypočutý širokou verejnosťou. Hlasom, ktorý poukazuje na sociálne potreby klientov so zdravotným znevýhodnením a bariéry, s ktorými sa stretávajú pri ich uspokojovaní.

...aby sme ich situáciu všetci vnímali, chápali.

...aby sme boli voči sebe ľudskejší.

Výstava je výstupom projektu PhotoVoice ako inovatívna metóda advokácie sociálnych potrieb ľudí so sluchovým postihnutím. Zdravotné znevýhodnenie ovplyvňuje každú časť života človeka, i jeho okolie – oblasť sociálnych interakcií a vzťahov nevynímajúc. Často vedie k pocitom izolácie, frustrácie, osamelosti i stigme. Vytvára bariéry brániace plnej realizácii človeka so znevýhodnením. Cieľom projektu je preto identifikovať sociálne potreby a komunikovať ich verejnosti prostredníctvom výstavy fotografií vo verejnom priestore, získaných metódou PhotoVoice. Tá svojou zrozumiteľnosťou a atraktívnosťou predstavuje silný advokačný nástroj. Projekt realizuje Katedra sociálnej práce FF UPJŠ v Košiciach, v spolupráci s neziskovou organizáciou Maják.

Tak poďme nazrieť za dvere komnaty...

Výstava je prístupná v pobočke Terasa (Tr. SNP 48/A) od 1. októbra do 11. novembra 2025 v čase otváracích hodín knižnice.

Tešíme sa na vašu návštevu.

Portál www.kamdomesta.sk nie je organizátorom uverejňovaných podujatí a preto nezodpovedá za zmeny uskutočnené organizátormi. Odporúčame preveriť si vopred termín a čas konania podujatia priamo u organizátora. Na niektoré akcie je potrebné sa prihlásiť vopred.

Miesto konania

Pri mozgovej príhode ide o minúty. Ak sa začne diať toto, okamžite volajte záchranku!

📅 29. 10. 2025, 1:00, Zdroj: www1.pluska.sk , Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Autor: Dorota Hudecová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 419 992 GRP: 9,33 OTS: 0,09 AVE: 1444 EUR

Pri mozgovej príhode ide o minúty. Ak sa začne diať toto, okamžite volajte záchranku!

Prichádza náhle a často sa končí smrťou. Prítom podľa Svetovej organizácie pre cievne mozgové príhody (World Stroke Organization, WSO) by sa dalo predísť až 80 % mozgových príhod, ak by sme dokázali zlepšiť kontrolu rizikových faktorov prostredníctvom vzdelávania, prevencie a zdravého životného štýlu.

Cievna mozgová príhoda (CMP), známa aj ako mozgová porážka, je závažný akútny stav spôsobený náhlou poruchou prekrvenia mozgu. Patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtí a trvalého zdravotného postihnutia na Slovensku.

„Každý rok približne 17-tisíc pacientov dostane cievnu mozgovú príhodu a viac ako 14-tisíc infarkt. Správnou životosprávou, dostatkom pohybu, vyhýbaním sa fajčeniu však vieme tieto počty významne znížiť. Vysoký tlak krvi a vysoký cholesterol sú dnes liečiteľné diagnózy, dôležité je, aby pacienti boli adherentní a dodržiavali odporúčania lekárov. Ak hovoríme o efektívnosti v zdravotníctve, práve toto je príklad toho, keď je prevencia lacnejšia ako liečba,“ uviedol minister zdravotníctva Kamil Šaško.

„Pri cievnej mozgovej príhode ide doslova o preteky s časom. Každú minútu bez liečby odumierajú státisíce mozgových buniek. Ak je pacient diagnostikovaný a liečený včas, vieme pomocou modernej akútnej liečby výrazne zlepšiť prognózu a minimalizovať trvalé následky. Kľúčom k úspechu je však rýchla identifikácia príznakov a okamžité volanie záchranej služby,“ upozorňuje profesorka Zuzana Gdovinová, prezidentka Slovenskej neurologickej spoločnosti a prednostka Neurologickej kliniky LF **UPJŠ** a UNLP v Košiciach.

Pokiaľ ide o infarkt, v akútnej fáze dnes veľmi úspešne liečia pacientov, ktorí prídu do nemocnice včas. Problémom je však vysoká úmrtnosť pacientov do jedného roka po infarkte. „Súvisí to najmä s nedodržiavaním liečby pacientov, ktorí by mali pravidelne navštevovať kardiológa. Nemenej dôležitou oblasťou je celková zmena životného štýlu. Navyše, vysoký tlak nie je rizikový iba pre srdce, je významným rizikom pre vznik cievnej mozgovej príhody, ktorá patrí medzi najčastejšie príčiny trvalého postihnutia a úmrtí v Európe. A v tejto oblasti aktuálne ťaháme za kratší koniec,“ upozorňuje doktorka Anna Vachulová, viceprezidentka Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti.

Pacienti s CMP potrebujú okamžitú lekársku pomoc. Včasná privolanie záchranky je dôležité pre ďalšiu prognózu ochorenia. Ak sa akútna liečba poskytne do niekoľkých hodín, človek sa môže vyhnúť vážnym následkom alebo dokonca smrti a v ideálnom prípade sa vrátiť do normálneho života. Čas medzi pacientovým príchodom do nemocnice a podaním liečby je dnes na Slovensku v priemere 30 minút. „Ak chceme kontrolovať kvalitu našej práce, musíme vedieť, čo robíme, ako to robíme a na základe toho vyhodnotiť, ako by sme to vedeli spraviť lepšie. Register cievnych mozgových príhod nám poskytuje dáta, na základe ktorých vieme hodnotiť, ako pracuje 44 centier pre liečbu CMP jednak čo sa týka akútnej starostlivosti, ale aj sekundárnej prevencie. Poskytuje nám prehľad, aký je ďalší osud pacientov, teda kam odchádzajú z neurologických pracovísk. Na základe dát vieme, že sme porovnateľní s poprednými krajinami v Európe, ale v následnej starostlivosti, predovšetkým v rehabilitácii, zaostávame,“ približuje profesorka Gdovinová.

Približne tridsať percent pacientov s CMP by malo pokračovať v akútnej rehabilitácii, ktorá dokáže predísť stratám životných funkcií a znížiť výskyt vážnych trvalých následkov. Z registra je zrejmé, že na rehabilitačné pracoviská sa prekladajú len približne štyri percentá ľudí.

Úmrtnosť na CMP sa v posledných piatich rokoch pohybovala na úrovni 6,8 % zo všetkých úmrtí. Vďaka zlepšovaniu úrovne zdravotnej starostlivosti a efektívnosti cieľenej liečby sa postupne znižuje ročný podiel úmrtí pacientov do 1 roka od vzniku CMP. Výsledky z registra ukazujú, že v roku 2020 bola ročná úmrtnosť hospitalizovaných pacientov s CMP 16 %, v roku 2021 to bolo 15,5 %, v roku 2022 klesla na 14 %, v roku 2023 stúpila až na 18,7 %. Rok 2024 zatiaľ nie je možné hodnotiť, pretože nie sú k dispozícii úmrtia v roku 2025.

Odborníci: V starostlivosti o pacientov máme rezervy

Na Slovensku žijú tisíce pacientov, ktorí po CMP trpia spasticitou – zvýšeným svalovým napätím vedúcim k stuhnutosti, bolesti a strate pohyblivosti končatín. Hoci ide o liečiteľný stav, odborníci upozorňujú, že včasná diagnostika a adekvátna liečba sú na Slovensku stále nedostatočné. „Život obmedzujúca spasticita nie je nevyhnutným osudom po mozgovej príhode. Moderná liečba spolu s aktívnou rehabilitáciou ju dokážu výrazne zmierniť – ak sa nasadia dostatočne včas. Problém nie je v nedostatku terapeutických možností, ale v tom, že o nich pacienti často vôbec nevedia,“ uviedol profesor Peter Valkovič, prednosta II. neurologickej kliniky LF UK v Bratislave.

Po roku od zavedenia úhrady liečby spasticity dolnej končatiny a spasticity do dvoch rokov od CMP možno podľa odborníkov pozorovať pozitívne posuny, no liečba nie je dostatočne využívaná. „Po roku od rozšírenia úhrady vidíme zlepšenia dostupnosti liečby, ale starostlivosť o pacientov nie je samozrejmosťou,“ dodal profesor Valkovič.

Podľa primára rehabilitačného oddelenia Mareka Tkáča je kľúčom k úspechu včasná rehabilitácia a multidisciplinárny prístup. „Každý týždeň oneskorenia rehabilitácie po mozgovej príhode je premrhanou šancou v návrate k samostatnosti. Včasná a cieľená rehabilitácia je

rovnako dôležitá ako akútna liečba," upozornil.

„Rehabilitácia je komplexný proces, ktorý potrebuje neurologickú, fyzioterapeutickú, logopedickú aj psychologickú spoluprácu. Multidisciplinárny tím je najúčinnnejšia cesta, ako dosiahnuť viditeľné zlepšenie," zdôraznil.

Mozgová príhoda prichádza nečakane a nenápadne. Dôležité je spoznať ju včas.

Medzi koreniny, ktoré dokážu chrániť cievy a srdce, patrí škoric a kurkuma. Škorica vďaka polyfenolom znižuje hladinu cukru v krvi a krvný tlak. Ak si ju budete pravidelne pridávať do jedál, predchádzate srdcovo-cievny ochoreniam. Kurkuma má priaznivý vplyv na krvný obeh. Chráni pred vznikom mozgovej porážky a dokáže znižovať hladinu cholesterolu v krvi. Vy ju ešte nedávate do vývarov a ryže?

Zápal pankreasu je podozrivým rizikovým faktorom cievnej mozgovej príhody.

Profesorka Zuzana Gdovinová bojuje s časom pri liečbe cievnych mozgových príhod.

obrazok k videu 2637751: Cievna mozgová príhoda // zdravie //

Vzdelávací projekt Hrdinovia FAST má za cieľ vzdelávať deti o príznakoch cievnej mozgovej príhody a naučiť ich zavolať prvú pomoc včas.

Spasticita po cievnej mozgovej príhode uberá na kvalite života. Má však riešenie - skorú diagnostiku a fyzioterapeutickú liečbu.

Cievna mozgová príhoda prichádza nečakane. Pri liečbe sa vždy hrá o čas.

Arašidy sú skvelým zdrojom pre získanie zinku. Nepražené obsahujú až 8,8 mg zinku na 100 gramovú porciu. Pražené arašidy majú takmer len polovicu tohto minerálu. Milované búrské oriešky alebo semená podzemnice olejnej majú mimoriadne veľa bielkovín. Vedci v nich objavili aj resveratrol, látku, ktorá pôsobí preventívne proti cievnej mozgovej príhode a pomáha znižovať cholesterol.

Jeden pohár šťavy z cvikly pomáha tiež znížiť vysoký krvný tlak a predísť infarktu myokardu i cievnej mozgovej príhode. V červenej repe sa totiž vyskytujú dusičnany, ktoré sa v tele vplyvom biochemických reakcií menia na oxid dusnatý. Oxid dusnatý uvoľňuje a rozširuje cievy, čím zlepšuje prietok krvi, normalizuje krvný tlak a tiež zvyšuje prítomnosť kyslíka v krvi. Pre zdravé srdce aj cievy je tiež prínosom vysoký obsah draslíka a kremíka - majú pozitívny vplyv na zdravie a pružnosti ciev.

Jeden z príznakov cievnej mozgovej príhody je náhla bolesť hlavy bez zjavnej príčiny.

Cievna mozgová príhoda sa môže prejaviť aj prudkou bolesťou hlavy.

Viac ako 80% náhlej cievnej mozgovej príhody vzniká v dôsledku poruchy prekrvenia mozgu.

Autor: Shutterstock

Možno si hovoríte, že dať si jednu alebo dve cigarety denne nezaškodí, cievy však poškodí aj občasné fajčenie. Nikotín zvyšuje krvný tlak, riziko vzniku aterosklerózy, ale aj infarktu, srdcovej arytmie či cievnej mozgovej príhody. Navyše, cigaretový dym obsahuje okrem nikotínu viac než 4000 chemických látok, z ktorých sú mnohé karcinogénne.

Pre cievy tak najlepšie urobíte, ak s fajčením skončujete úplne. Na zotavenie však potrebujú čas. Výskumy zistili, že ľuďom, ktorí prestali fajčiť, kleslo r

Viac ako 80% náhlej cievnej mozgovej príhody vzniká v dôsledku poruchy prekrvenia mozgu.

Umelá inteligencia v galantskej nemocnici radí pri pacientoch po cievnej mozgovej príhode.

Cievna mozgová príhoda

Autor: Dorota Hudecová

Cievna mozgová príhoda minulý rok postihla cez 11 000 ľudí. Toto sú rizikové faktory

📅 29. 10. 2025, 6:24, Zdroj: news.refreshers.sk , Vydavateľ: REFRESHER Media CZ, s.r.o., Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 17 493 GRP: 0,39 OTS: 0,00 AVE: 4200 EUR

Cievna mozgová príhoda minulý rok postihla cez 11 000 ľudí. Toto sú rizikové faktory

Cievna mozgová príhoda zasiahla vlani viac ako 11 000 Slovákov, pričom 80 % z nich trpelo vysokým krvným tlakom.

Cievna mozgová príhoda (CMP) postihla minulý rok viac než 11 000 Slovákov. Až 80 % pacientov malo vysoký krvný tlak, ktorý patrí medzi hlavné rizikové faktory mŕtvice. Vyplýva to z údajov Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI), ktoré poskytla špecialistka komunikácie Simona Uhlárová Jarošová pri príležitosti Svetového dňa CMP (29. októbra).

„V Registri cievnych mozgových príhod, ktorý spravuje NCZI, bolo v roku 2024 evidovaných 11 605 pacientov s mŕtvicou, čo je o 1,5 percenta menej ako rok predtým,“ priblížila hovorkyňa NCZI Alena Krčová. Dodala, že 90,5 percenta prípadov tvorila ischemická CMP a 9,5 percenta hemoragická forma (pri ischemickej ide o upchatie mozgovej cievy, pri hemoragickej o jej prasknutie a krvácanie do mozgu - pozn. TASR).

Mŕtvica podľa nej častejšie postihuje mužov (55 percent), najmä vo veku 46 až 74 rokov. U žien prevláda vo vyššom veku, najmä medzi 75. a 84. rokom života. „Porážka väčšinou zasahuje starších ľudí s chronickými ochoreniami, no nevyhýba sa ani mladším. Pacienti do 44 rokov tvorili vlani 3,3 percenta všetkých prípadov,“ spresnila Krčová.

Čo nás najviac ohrozuje?

Medzi najčastejšie rizikové faktory mŕtvice patria neliečený vysoký krvný tlak, porucha srdcového rytmu, vysoká hladina cholesterolu, ale aj fajčenie, obezita, diabetes či nízka fyzická aktivita.

„NCZI v rámci Registra CMP minulý rok evidovalo až 80,4 percenta ľudí s CMP, ktorí mali zároveň aj vysoký krvný tlak. Približne 27 percent pacientov trpelo cukrovkou a rovnaký počet pacientov priznal, že fajčia, resp. v minulosti fajčili. Pitie alkoholu priznalo len sedem percent ľudí, zato nadváhu, resp. obezitu, mala takmer tretina pacientov s porážkou,“ poznamenala.

Priemerný čas medzi príchodom pacienta s CMP do nemocnice a podaním liečby je na Slovensku približne 30 minút. Podľa prednostky Neurologickej kliniky Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a prezidentky Slovenskej neurologickej spoločnosti Zuzany Gdovinovej je to výsledok systematického zberu dát v Registri CMP, ktorý umožňuje hodnotiť činnosť 44 centier pre liečbu mŕtvice.

„Register nám poskytuje údaje, na základe ktorých vieme zlepšovať kvalitu liečby,“ uviedla Gdovinová. Slovensko je podľa nej v akútnej starostlivosti porovnateľné s poprednými európskymi krajinami, no v následnej starostlivosti, najmä v rehabilitácii, stále zaostáva. „Asi 30 percent pacientov by malo pokračovať v akútnej rehabilitácii, no z registra vyplýva, že sa na ňu dostanú len približne štyri percentá,“ dodala.

Príznaky a úmrtnosť

Úmrtnosť na CMP sa podľa NCZI v posledných piatich rokoch pohybovala okolo 6,8 percenta zo všetkých úmrtí. Ročná úmrtnosť hospitalizovaných pacientov klesala do roku 2022 na 14 percent, no v roku 2023 opäť stúpla na 18,7 percenta. Dáta za rok 2024 zatiaľ nie sú uzavreté, pretože nie sú k dispozícii úmrtia v tomto roku.

Cievna mozgová príhoda je závažný stav, pri ktorom dochádza k poškodeniu mozgového tkaniva. Medzi typické príznaky patria náhle oslabenie polovice tela, poklesnutý kútik úst, porucha reči či zraku, prudká bolesť hlavy a strata rovnováhy. Odborníci upozorňujú, že včasné privolanie záchranej služby je kľúčové pre úspešnú liečbu a prognózu pacienta.

Zdroj: Facebook/Nemocnica Malacky

Autor: REFRESHER